

CEHENNEMLİK 1924

HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR 1864-1944

KİŞİLER

Hasan Ferruh Efendi Almışlarını geçmiştir. Eski vezirlerden büyük bir nüfuz ve serveti bulunan bir kimsenin tek oğludur. Kısa bir tahsil hayatı olmuştur. Babasının hocalarını etkilemesi sonucu büyük derecelere okulu bitirince devlette memur olarak dev adımlarla yükselir. Ferruh Efendi, babasının ölümünden sonra milletvekili olarak meclise girer ve vezir olmak için entrikalara karışır. Fakat o entrikalar karşı taraf tarafından tersine çevrilir ve sürgün edilir. Döndüğünde eski sosyal çevresi ve hareketli hayatından mahrum kalır. Bu durum hastalık hastası olmasına sebep olur. Karısı ölünce kendisine de gençlik katması için Cazibe ile evlenir.

Sabri Bey Altmışlı yaşlardadır. Ferhunde Hanım ile arasında yirmi yaş vardır. Gençlik hovardalığı yüzünden Ferruh gibi yaşından evvel çökmüştür. Yıllardır karısı onu yanına yaklaştırmıyordu. Maddi durumu ancak kendi harçlığına yettiğinden köşkteki harcamalara ve ailesine harçlık olarak hiç katkı yapamıyordu. Ferruh Efendinin yanında iç güveysi olarak yaşıyordu.

Cazibe Yirmi iki yaşlarındadır. Hasan Ferruh Efendi ile evlenmiştir. Fakat yaşlı bir adamla evli olmaktan dolayı çok mutsuzdur. İlk zamanlar Muzaffer'in tutkulu aşk sözleri ve kocasının hallerini birleştirerek tahammül edebileceği bir hayata sahip olmak amacındayken planlamadığı şekilde Muzaffer ile ilişki yaşamaya başlarlar.

Muzaffer Ferhunde ve Sabri'nin oğludur. Yirmi bir yaşındadır. Oldukça çapkın ve anne, babası gibi bencildir. Mülkiye mektebinden mezun olmuştur. Okuldan sonra sadece kılık, kıyafet ve şıklıkla ilgilenerek masraf yapmaya başlamıştır. Cazibe'ye aşık olur. Onu yaşlı kocasından bile çok kıskanır.

Mahmure Ferhunde ve Sabri'nin kızıdır. Ailede babasına düşkün ve onu düşünen tek kişidir. On yedi yaşlarındadır. Şemsi'ye gizli gizli âşıktır. İyi niyetli, güzel ve masum bir kızıdır.

Şemsi Çerkez olan Şemsi, Ferruh Efendi tarafından küçükken evlat edinilmiş ve kendi kızı ile evlendirmek için büyütülmüş, okutulmuştur. Atıfet ile nişanlıdır. Muzaffer ile yaşıttır.

Ferhunde Ferhunde, Ferruh Efendi'nin kardeşidir. Sürekli genç görünmek derindedir ve bakımına önem vermektedir. Kendisinden yirmi yaş büyük bir adamla evlendiği için kırk iki yaşındayken genç bir aşık peşine düşmüş, kadınlığını yaşamak istemiştir.

Atıfet O kadar zayıf, kısa ve ufak tefek yapılıdır ki yirmisini geçtiği halde büyümesi beklenen bir çocuk gibi durur. Fakat yüzünde o yaşın körpeliği yerine hüzünlü bir cücelik manzarası vardır. Kısa boylu, cılız ve görüntüsü ile alay edilen bir kızıdır. Ferruh Efendi'nin tek çocuğudur. Şemsi'ye âşıktır ve onunla evlenmeyi çok istemektedir.

ÖYKÜ

Cazibe ve Ferruh Efendi Kendisinde sürekli farklı hastalıkların belirtilerinin ortaya çıktığına inanan, hastalık hastası olan, ölüme yakalanmamak için fazlasıyla titiz ve pımpirikli davranan Ferruh Efendi'yi muayene için, her gün artık ona almış üç doktor muayeneye gelmektedir. Kendisi ile yaşıt karısı öldükten sonra gencecik bir kız olan güzeller güzeli Cazibe ile evlenmiş, gençliğinden olumlu etkilenmek istemiştir. Fakat karısı ile de fazla yan yana kalmıyor, belli zamanlarda onunla oluyordu. Bunun sağlığını olumsuz etkileyeceğini düşünüyordu. Cazibe ise oldukça mutsuz, durgun ve sessiz bir yaşam sürmektedir. Kocasının ona dokunuşları, kucaklamaları rahatsız ediyor fakat belli etmemeye çalışıyor veya uzaklaşmak için türlü sebepler uyduruyordu.

Ferhunde'nin yaş takıntısı Ferruh Efendi'nin kız kardeşi Ferhunde, sürekli evin içinde genç kız gibi dolanıyor ve kendini genç ve güzel göstermeye çalışıyordu. Çocukları doğduktan sonra kendinden yaşça büyük kocasını yanına yaklaştırmıyor, onunla ayrı odalarda yatıyordu. O gün kocası ile atışınca yıllarının harap olduğu konusunda kendi kendine söylenerek, en kısa zamanda kocasını aldatacağını ve gününü gün edeceğini söyler. Köşkün denize bakan penceresinden gelen geçen kayıklardaki genç

erkekler ona laf attıkça morali düzelir. Genç bir erkekle aşk yaşama isteği artar. Yaşını herkesten gizliyor, kimliğini kimseye göstermiyor ve hatta kızı kendisine anne ilgisi ile yaklaştıkça onu azarlıyordur. Ona abla demesinin daha uygun olduğunu söyleyerek anne demesini yasaklamıştır. Mahmure ise bu duruma içerlese de anne sevgisi görebilmek için ona yaranmaya çalışıp, her isteğini yerine getirir.

Şemsi, Ferhunde'nin dikkatini çeker Bir gün pencereden bahçeye bakarken evin gençlerinin bahçede top oyunundan sonra dinlendiklerini görür. Muzaffer ve Cazibe bir köşededir. Ferhunde'nin gözünden bu ikilinin yakınlaşması kaçmamıştır. Aralarında bir şey olmak üzere olduğunu anlar. Büyükbabası yaşında biri ile evli olan Cazibe, ona göre elbette ömrü boyu Ferruh Efendi'ye sadık kalmayacak, gençliğinin tadını çıkaracaktır. Oğlu ile beraber olmasını hoş karşılar. Böylece ikisi asla evlenemeyecek ama gençlik aşklarını yaşayabileceklerdir. Evlenemedikleri için oğlunun onu uğraştıracak bir kız bulması ya da bu yaşta büyükanne olarak anılmasına sebep olacak torunu kucağına verilmesi durumu ortadan kalkacaktır. Diğer tarafta kızı ve Atifet'i birlikte otururken görür. Şemsi ise çimlere uzanmış ve güneş altında uyuyakalmıştır. Diri vücudu ve kol, bacak kasları kıyafetinin sıyrılmasıyla ortaya çıkmıştır. Ferhunde Şemsi'ye ilk kez o an başka gözle bakmaya başlar ve vücudu onu arzular. Genç bir aşık bulma isteğini Şemsi ile gerçekleştirmesi gözüne uygun görünür. Böylece dışarıdan birine güven duyma ve onunla görüşme ayarlama sorunu son bulacaktır. Ayrıca Atifet gibi biriyle nişanlı olan Şemsi'nin gözüne Ferhunde oldukça güzel görünecektir. Fakat kadın kızı Mahmure'nin Şemsi'ye olan aşkıdan, geceleri onun fotoğrafını öpüp ağlayarak uyumasından habersizdir.

Ferhunde'nin Şemsi'ye yaklaşma çabaları Ferhunde bahçeye iner. Muzaffer ve Cazibe'nin gözünün kimseyi görmeyeceğinden emindir. Konuşmaya dalmışlardır. Hemen Atifet'i oradan uzaklaştırmak için plan yapar. Kızın gözünü çok kıskandığı nişanlısından ayırmayacağını bilir. Atifet, Ferhunde'nin kızına kendisi için abla dedirtmesiyle ilgili şaka yapınca, Ferhunde her zamanki gibi, onun dış görünüşü, çirkinliği ve cüceliği ile ilgili laf atar. Ama bu kez çok ağır konuşur. Atifet fenalaşarak oradan gider. Ferhunde, kendine engel olamadığını, arkasından giderek ona göz kulak olmasını söyleyerek kızını da Atifet'in arkasından gönderir. Şemsi'nin yanına yaklaşır ve onu uyandırmaya çalışır. Güneşten kötü etkileneceğini bahane eder. Ona o kadar yakın durur ki Şemsi uyanırken kadında dudak dudağa çarpışır. Ferhunde'nin tüm vücudunu titreme alır ve ateş basar. Şemsi, üstünün başının açıldığını söyleyerek özür diler ve utangaç tavırları ile dikkat çeker. Tam gideceksen Ferhunde onu durdurmak için önemli bir şey konuşacağını söyler. İleride ki kamelyanın altına çağırır.

Şemsi, Ferhunde'yi reddeder Kamelyada konuşurken söz nasıl başlayacağını bilemez ama delikanlıda bir açıklama beklemektedir. Genel bir giriş yapar ve Muzaffer ile onun çapkınlıklarının ileri boyutta olduğuna dair kulağına gelen dedikodulardan bahseder. Bunu uydurmuştur. Şemsi duyduklarının yalan olduğunu belirtir ve dedikoduyu yayan kişi için çok öfkelenir. Kadınlardan nefret ettiğini ve onlarla alakasının olmadığını söyler. Ferhunde bunun normal olmadığını, nişanlısı ile ilgili olduğunu anlatırken, bir anda artık dayanamaz ve Şemsi'ye iyice yakınlaşır. Delikanlının vücuduna vücudunu yapıştırır, onu öpüp emmeye başlar. Şemsi ne olduğunu şaşırır ve kadının kollarından kurtulmaya çalışır. En sonunda adeta fırlatır gibi Ferhunde'yi iterek kendinden uzaklaştırır ve söylenerek oradan ayrılır. Ferhunde olanlardan müthiş pişman olur. Kendine engel olamayıp aceleci davranmıştır. Reddedilmek de kendine çok dokunur. Yerde Şemsi'nin lavanta kokan ve düşmüş fesini bulur ve sabahlığının içine saklar. O sırada kızı gelir. Telaşlıdır. Annesinin darmadağın olmuş saçları, dağılmış kıyafetlerini sorar. Kadın, hanımeli toplamak için sandalyeye çıktığını ve düştüğünü söyle de görüntü ile uyumlu bir gerekçe değildir. Çiçekler de ortada yoktur. Fakat Mahmure o an Şemsi'nin evden ayrılmasına odaklandığından önemsemez. Kimseyi dinlemediğini, çantasını toplayıp birden bire gitmeye çalıştığını, annesine saygı duyduğundan onu dinleyeceğini söylüyor, kadını müdahale etmesi için çağırıyordu.

Ferhunde'deki değişim Şemsi, kapı ağzında ona engel olmaya çalışanlara laf yetiştirirken durumu sezdirememeye çalışır. Ferhunde'nin perişan ve pişman görünüşüne acımıştır. Kimse onu ikna edemez ve gerçek gitme sebebini de öğrenemez ama Ferruh Efendi en son olaya nokta koyar ve evde kalmaya onu ikna eder. O günden sonra Ferhunde çok değişir. Evin içinde ruh gibi dolaşır, neşesi ve kendine olan aşırı bakımı kaybolur. Herkes ondaki tuhaflığı fark eder. Şemsi'de dertli görünüyor, kendinden vazgeçmiş gibi ortalarda dolaşıyordu. Aslında o da Mahmure'ye âşıktır ama Atifet için evlatlık alınmış, okutulup büyütülmüştür. Bu aşk imkansız görüyor bu sebeple Mahmure'ye hislerini belli etmiyordu. Ferruh Efendi'nin ona köle ve satın alınmış muamele yapması da gururuna dokunuyordu.

Şemsi'nin akli karışır Şemsi bir gün Beyoğlu'nda okuldan arkadaşı ile karşılaşır ve meyhanede toplanan diğer arkadaşların yanlarına giderler. Hepsinin etkisi altındadır. Arkadaşları aşk maceralarından bahseder. Bir iki arkadaşı da yaşça kendilerinden çok büyük kadınlarla olan ilişkilerinden bahsederek yaşadıklarını anlatırlar. Gecenin sonunda Şemsi tek başına başka bir yerde içerken durumunu düşünür. Artık Ferhunde ile ilişkisi ilk anki kadar ona uzak gelmiyordur. Başkalarının da kendilerinden çok büyük kadınlarla birlikte olduğunu bilmek, durumu onun için normalleştirmiştir. Aslında Mahmure'ye aşık olduğundan Ferhunde ona çekici gelmeye başlamıştır. Çünkü kızı aynı annesine benziyordu. Atıfet ile evlenme zorunluluğu bulunduğundan Mahmure'nin günahına girip ileride başka biriyle olması muhtemel ilişkisine engel olmak, onu mutsuz etmek istemiyordu. Ona çok benzeyen annesi ile olmak daha az riskli gelir. Artık sağlıklı düşünemiyordu. Köşke gittiğinde eve girmeden masada yemek yiyen aileyi camdan seyrediyor. Yemek bitimi Ferhunde bahçeye çıkar ve koruda yürümeye başlar. Kederlidir ve Şemsi'nin aşkıyla yanıyordu. Şemsi kadını takip ettiğini hissettirmez.

Ferhunde ve Şemsi birlikte olur Kadın ilerleyip de yüksek bir yere geldiğinde Şemsi'ye olan aşkını haykırır. Şemsi'den karşılık gelir ve Ferhunde kulaklarına inanamaz. Gördüğünün ona benzeyen ruhani bir varlık olduğunu bile düşünür. Bu sefer üstüne hemen atılmaz ve kendini tutar. Temkinli davranır. Şemsi de duygularından bahsetmeye başlar ve bir anda kendilerine engel olamayıp orada vücutları birleşir. Birleşmeleri sona erdiğinde karanlık onlara yardımcı olur. Çünkü birbirlerinin yüzlerine bakmaya ve durumla yüzleşmeye halleri yoktur. Şemsi bir ses duyar ve karaltı görür. Hemen ne olduğunu anlamak için peşinden gider ama ileride sadece bir yılan görür. Yine de tedirgin olurlar ve hemen toparlanıp dönerler. Ferhunde'nin utanması ve vicdan azabı çabuk biter ve Şemsi'nin ateşi ile tekrar yanmaya ve onu arzulamaya başlar. Ama Şemsi pişman olmuş, ifadesiz bir yüzle ondan ayrılmıştır. Kendisini beğenmediği ihtimali onu üzer. Uyuyamaz ve cama çıkar. Orada bir karaltı görür. Kim olduğunu öğrenmek istediğinde Şemsi olduğunu anlar. O da uyuyamamış, olumsuz hisleri hemen kadına karşı isteğe dönüşmüş ve çağırılmak umuduyla bahçede dolaşmaya başlamıştır.

Sabri'nin, Ferhunde'ye yaklaşma çabası Şemsi, Ferhunde'nin tarif ettiği yoldan kadının odasına gelir ve birbirlerine karşı koyamazlar. Kapıyı kilitledikten hemen sonra sevişmeye başlarlar. İkisi de kendisinden geçmiştir. Şemsi ilk cinsel birleşmesini yaşadığı için bu duyguların esiri olmuş, daha önce tatmadığı duygular hissetmeye başlamıştır. Bunun aşk olup olmadığını bilmiyor ama Ferhunde'yi arzuluyordu. Ferhunde ise ilk kez böyle bir aşkla bir erkekle birlikte oluyordu. Kocasını ilk zamanki birliktelikleri bile ona zevk vermemiştir. O gece kocasını bir kitap istemek için karısının odasına gelir ve iniltiyle, karyolanın gıcırta seslerini duyar. Fakat kapı kilitlidir. Kadın iyi olduğunu, sıtma nöbeti geçirdiğini ve terlemeye çalıştığını söyledikçe o kapıdan ayrılmıyordur. Doktor ayda bir de olsa karısı ile birlikte olmasını ve içindeki zehri akıtmasını tembihlemiştir. Ama o karısına hiç yaklaşmıyordu ve o akşam da karısına olan hasreti artmıştı. En sonunda döktüğü diller işe yaramaz ve kapının önünden ayrılmak zorunda kalır.

Sabri aldatıldığını anlar Sabri, sabah uyanığında karısının odasına gelir ama oda boştur. Böyle bir hastalıktan sonra hemen ayaklanması tuhaf gelir. Karısının hamamda olduğunu öğrenip aşağı iner. Kapı önündeki ince geceliği inceler. Üstünde krem rengi lekeler vardır. İçeri girince Ferhunde çıplaklığından utanır ve onu kovar ama Sabri gitmez. Kocasından utanmamasını, bari bu kadarını ondan esirgememesini söyler. Başında da adeta boynuz gibi çıban çıkıyordu. Karısına bu kızarıklığı gösterirken fırsattan yararlanır. Karısına sarılır ve Ferhunde elinden kurtulup adama söylenerek çıplak şekilde odasına kaçır. Sabri, karısı çıplak kaçarken göğsündeki çürükleri de görmüştür. Kendisini aldattığına emin olur. Şemsi'den şüphelense de o akşam onun yalıda olmadığını hatırlar ve başka biri olabileceğini düşünür. Fakat iç güveysi yaşadığından ve o yaştan sonra çocuklarından ayrı bir düzen kuramayacağından bilmiyormuş gibi yapmaya karar verir.

Atıfet'in Şemsi ile yüzleşmesi O günden sonra Ferhunde'ye ekstra bir güzellik ve gençlik gelir. Kadının neşesi artmış, güzelliği daha da fark edilir olmuştur. Şemsi'de eski boş vermişliğini bırakmış, bakımlı ve şık giyinmeye başlamıştır. O da neşelidir. Masada nişanlısı Atıfet ile Ferhunde'nin atışmalarında o da acımasız olmuştur. Kızın aşağılanmalarına diğerleri gibi o da gülüyor, Atıfet'in incindiğini düşünmeden şakalarla eğleniyordu. Atıfet üzerine yapılan şakalarda tek destekçi Sabri Beydir ve konuyu dağıtmaya uğraşıyordu. Atıfet bir gün dayanamayıp, Ferhunde ve Şemsi bahçeden otururken nişanlısını çağırır. Babasının onu görmek istediğini söyleyerek Ferhunde'nin yanından onu uzaklaştırır. Yolda yalan söylediğini, onunla önemli bir şey konuşacağını söyler. Şemsi kıza kaba davranıyor ve onu umursamaz şekilde konuşuyordu. Atıfet, insanlar onu aşağılarken destek olmasını, nişanlısı olarak onlara katılmamasını rica eder. Ferhunde üzerinde etkisi olduğunu ima ederek onunla uğraşmasını engellemesini ister. Şemsi söylediklerini saçma bulur ve baskı yaptığından

dolayı nişan yüzüğünü atar. Fakat Atıfet daha da ileri gider. Evden gitmeye çalıştığı gün olanları tahmin ettiğini ve halası ile onu koruda gördüğünü söyler. Cazibe ile Muzaffer'i de aynı gün görmüştür. İki çiftte günahkâr şekilde birbirlerinin olmuştur. Şemsi donup kalır ve tam o sırada Ferhunde gelir. Yüzsüz şekilde olanları savunur. Cazibe genç ve güzeldir ve ihtiyar kardeşinin ölümünü beklemeyecektir. Bunun ona haksızlık olduğunu söyler. Şemsi'nin de onun gibi biri ile zorlama olmadan evlenmek istemeyeceğini, aynı haksızlığın ona da yapıldığını, birbirlerine aşık olduklarını söyler. Şemsi de ona destek verir. Gerçeği herkese anlatacağını söyleyen Atıfet'e, Sabri ve Ferruh'un bunları öğrenirse heyecandan öleceklerini, buna sebep olmak istiyorsa onlar için iyilik olacağını savunur. Kendi parası da vardır ve kimseye muhtaç değildir. Bu yüzden Ferhunde kendine güvenmektedir. Atıfet bu konuşmalara dayamayarak fenalaşır.

Mahmure'nin duydukları Ferhunde'ye olanı biteni haber veren Mahmure olmuştur. Atıfet ve Şemsi'yi kavga ederken ve Şemsi'nin nişan yüzüğünü havuza atarken halini görmüştür. Ayrıca aralarında bir konuşma da geçmiştir. Ferhunde'nin nişanlısıyla ne konuştuğunu soran Atıfet'e, Şemsi yalan söyleyerek annesinin Mahmure ile evlenmesini istediğini söylemiştir. Mahmure bunu duyunca çok sevinmiş ama belli etmemiş, konuşmaların devamını dinlemeden annesine haber vermeye gitmiştir.

Atıfet'in mektubu Atıfet o günden sonra odasından pek çıkmaz. Çok az yemek yer ve insan içine karışır. Sık sık derin derin düşünür ve kimsenin olmadığı zamanlar ağlama krizleri geçirir. Tüm olanları en uygun şekilde çözmek istiyordur. Aklına bir fikir gelir ve Şemsi'ye vermek için çok özenerek uzun bir mektup yazar. Mektubu da onu yalnız gördüğü ilk yerde Şemsi'ye verir. Mektupta Şemsi'ye olan aşkından, bağlılığından, iç dünyasındaki mutsuzluk ve kederden bahseder. Bahtsız şekilde doğmuştur ve hayatı o yönde ilerliyordur. Bunda Şemsi'ye suç bulmaz. Son isteği çok sevdiği Şemsi'nin bu yanlış yoldan dönmesidir. Ona bir teklif sunar. Babasına giderek Şemsi ile evlenmek istemediğini söyleyecek ve nişanı bozacaktır. Onu hiç suçlamayacaktır. Şemsi'nin Mahmure'ye olan ilgisinin de hep farkında olduğunu, eğer isterse babasına da söyleyerek ikisinin birlikte mutlu olmalarını sağlayacağını yazmıştır. Mahmure masum ve iyi niyetlidir, ikisinin birbirine uygun olduğunu düşünüyordur. En azından ikisinden biri böylece mutlu yaşayacaktır. Yazdıklarını kabul etmiyorsa iki gün içinde cevap yazmasını, eğer cevap yazmazsa kabul ettiğini anlayacağını belirtir.

Atıfet nişanı bozar Şemsi mektuba çok şaşırır. Samimi olup olmadığını anlamaz ama gerçekten neler yapacağını görmek için cevap yapmaz. Atıfet iki gün sonra babasıyla görüşür. Şemsi'yi birlikte büyüdükleri için koca gibi görmediğini, evlilikte gerekli olan uyumun ve anlaşmanın ikisinde olmadığını söyler. Babasını ikna ederek nişanı bozar. Fakat kardeşi gibi çok sevdiği Şemsi'nin uzaklaşmasını da istemediğinden bu köşkten biri ile evlendirilmesini rica eder. Ferruh Efendi, Şemsi'yi karşısına çağırır ve olanı biteni anlatır. Zaten evlenme vakti geldiğinde ikisine de sorup onay almadan evliliği gerçekleştirmeyeceğini, o kadar acımasız olmadığını söyler. Kızının söylediklerinden Mahmure'ye ilgisi olduğunu anlamıştır. Sonuç olarak Mahmure ile uygun yolla görüşüp kızın gönlünün olup olmadığını anlamasını, eğer ikisi de isterse Sabri ve Ferhunde'yi ikna işini kendisinin halledeceğini söyler. Şemsi bu olanlara inanmaz. Mahmure aşkını imkânsız görüp giriştiği aşk macerasından dolayı büyük pişmanlık yaşar. Ferruh'un anlattıklarını öğrenmek isteyen Ferhunde'ye yüz vermez ve soğuk davranır. Ferhunde kıskançlıkla deliye dönmüştür.

Ferhunde ve Atıfet kavga eder Ferhunde, Atıfet'in olanlardan haberi olacağını düşünüp ağzından laf almak için onun odasına gider. Hastalığını öne sürerek geçmiş olsun ziyaretinde bulunmuş gibi yapar. Atıfet elinde dürbünle yakalanmıştır. Dürbünü alıp bahçeye baktığında Sadri, Mahmure ve Şemsi'yi iskambil falına bakarken görür. Şemsi ve Mahmure birbirine çok yakındır ve Şemsi, biraz önceki asık suratlı adam gibi durmuyor, oldukça mutlu görünüyordur. Kıskançlık krizine giren Ferhunde, durumu belli etmemeye çalışır. Ama içindeki duygulara da engel olamaz. Atıfet'in başucunda bulunan defterleri alıp götürmeye, içindekileri okumaya çalışır. Atıfet ile ikisi kavgaya tutuşur. Tek derdi kendi sağlığı olan Ferruh Efendi dördüncü haberdan sonra ancak kızının odasına gelir. Ferhunde, kızının bir sürü insanla mektuplaştığını hakaretler eşliğinde söyler. Atıfet her şeyi anlatacağını söyler. Asıl onların hepsi günahkârdır. Sadece masum bulunduğu Mahmure'nin odada olmasını ve bildiklerini duymasını istemiyordur.

Şemsi, Ferhunde'den uzaklaşır Odada bulunan herkesin günahkâr olduğunu söyler ve ortamın gerginliğine dayanamayarak fenalaşır. Şemsi, o sırada bakışları ile Ferhunde'yi adeta azarlar. Ferhunde çok ileri gittiğini anlar. Gereksiz fazla çıkış yapmış, olayları büyütüştür. O günden sonra herkes biraz durgunlaşır. Mahmure ise olan bitene anlam bulmaya çalışıyordu ama herkes her şeyin farkında olmasına rağmen bu masum kıza kimse bir şey anlatmıyordu. Annesi ise o günden sonra

hayatı ona zindan etmeye başlamıştır. Sürekli onu takip ediyor, biraz fazla süslense kendisinde öyle olmasına rağmen onu suçluyordu. Odasında biraz yalnız kalmak istese hemen yanına gelip onu kontrol ediyordu. Çünkü artık Şemsi ona yakın davranmıyor, yüzüne bakmıyordu. Kadın kıskançlıktan kızını öldürecek duruma bile gelmiştir. Şemsi ise ne yapacağını bilemiyor ama Mahmure'ye olan aşkı günden güne artıyordu.

Mahmure odasına kapatılır Şemsi, bir gün Mahmure'yi bahçede yalnız yakalar ve onunla konuşmak istediğini söyler. Evde misafirler olduğundan ve birçok kez kızını izlemesine rağmen onun yalnız olduğunu gördüğünden Ferhunde bu sefer kızını kontrol etmiyordu. Şemsi ve Mahmure, koruya doğru yürürler fakat Ferhunde ve Şemsi'nin buluştuğu yere gitmezler. Kimsesiz köşkte konuşmaya karar verirler. Orada birbirlerine aşklarını ilan ederler. Şemsi, onu vermezlerse kendisiyle kaçıp kaçmayacağını sorar ve Mahmure olumlu yanıt verir. Şemsi, kendisini kızı için görmüyor, günahının bedeli olarak çok istemesine rağmen ona yakın durmamaya çalışıyor, sadece ayaklarına kapanıp ayaklarını öpüyordu. Bu konuşması sırasında birden birbirlerine engel olamayıp sarılırlar fakat o sırada Ferhunde adeta bir hayalet gibi başlarına dikilir. Kızına türlü hareketler etmeye başlar. Şemsi, ikisinin Allah'ın huzurunda birbirlerine söz verip evlilik bağına gerçekleştirdiklerini söylese de onu dinlemez. Asla bu evliliğe izin vermeyeceğini söyler. O günden sonra Mahmure'yi odasına kapatır. Sadece yiyecek götürmek için içeri girilmesine izin verir. Sabri'nin ve diğerlerinin uğraşlarına rağmen kızı odadan çıkarmaz. Hatta Mahmure bir süre sonra sinir krizi geçirip üstünü başını yırtmaya, camları kırmaya başladığında onu tımarhaneye kapatmakla tehdit eder. Gerçekten de bunu yapıp ondan kurtulmak istiyordu.

Ferhunde hamiledir Şemsi çaresiz kalır. Bir süre sonra Ferhunde'ye bir mektup yazıp görüşmek istediğini söyler. Ferhunde bu istek karşısında hemen yelkenleri suya indirir ve her şeyi unuttur. Aşkına kavuşmak için yanıp tutuşuyordu. O gece görüşebileceklerini yazar ve yer olarak odasını verir. Şemsi biraz gecikince kendini yatağına atarak ağlamaya başlar ama Şemsi bir süre sonra gelir. Ona karşı mesafeli duruyor ve nazik konuşuyordu. Ferhunde, ona yaklaşıyor ve onu kucaklar. Şemsi elinden kurtulur. Kızına insafsız davranmasını, ikisinin günahını ona yüklememesini söyler. O, Mahmure'yi savundukça Ferhunde daha da çileden çıkıyor, kızdan nefret ediyordu. Şemsi, kızı ile evlenmelerine ve mutlu olmalarına izin vermesini isteyince bunun mümkün olamayacağını söyleyerek adamın elini karnına götürür. İçinde bir kıpırtı vardır, hamile olduğunu söyler. Şemsi arkada olan diğer elindeki hançeri yere düşürür ve şoka girer. Ne kadını, ne kendini, ne çocuğu öldürebilecektir. Perişan halde, Ferhunde'ye cehennemlik olduğunu söyleyerek odadan ayrılır.

Doktorlardan gelen hamilelik haberleri Mahmure ise Şemsi'nin onu bir çare bulup kurtarmaya gelmemesine şaşırıyordu. Bu sırada çevrede bir salgın meydana gelir. Bu nezle birçok insanı hasta ediyordu ve yaşlılar için daha da tehlikelidir. Ferruh Efendi önlemleri arttırmıştır Ev halkının sağlığına da dikkat etmesine rağmen herkes hasta olmuştur. Ferruh Efendi kendi dairesine hastalık bulaşmasını diye çok endişelidir. Doktorlar bitişik odada yatmaya başlamışlardır. Doktorlar, ev halkının durumunu konuşmak için Sabri ve Ferruh Efendi ile görüşürler ve ikisinin de karısının hamile olduğunu müjdeliler. İki adam doktorlara belli etmez ve doktorlardan sonra birkaç gün bu konuyu konuşurlar. İki de çocukların kendilerinden olmasının imkânı olmadığını biliyorlardır. Çünkü onlara çocuk yapacak kadar yaklaşmamışlardır. Fakat etrafa rezil olmamak, bu durumu çözümü zor bir hale getirmemek için bilmezlikten gelmeye karar verirler. İki de iyice düşündüğünde çocukların babalarının da kim olduğunu çözerler. Ama ne katil olmak, ne hapis yatmak, ne de birinin ölümüne sebep olmak istiyorlardır. Bu sebeple çocuklar kendilerinin gibi davranırlar ve gelen tebrikleri neşeyle kabul ederler.

Şemsi'nin mektubu Bunlarla uğraşırken Ferhunde'nin, Mahmure üzerindeki dikkati kaybolur. Bir gün Şemsi gibi Çerkes olan ve aynı aileden alınmış yardımcı bir kız Mahmure'nin odasına gelir. Şemsi iki saat sonra verilmek üzere ona bir mektup teslim etmiştir. Ama o Şemsi'nin halini iyi görmediğinden önce onun nereye gittiğini takip etmiş, sonra koşup mektubu kadına getirmiştir. Mektupta Mahmure'ye olan aşkını anlatan Şemsi, kendini öldüreceğini yazmıştır. Günahkâr olmasının sebebini yazamamış, onu mutsuz etmek istememiştir. Ama sadece onu sevdiğini ve çaresizliğini anlatmıştır. Kendini kimseye karşı değil, ona karşı suçlu hissediyordu.

Şemsi'nin intiharı Mahmure ve yardımcı kız mektup üzerine hızlı hızlı koruya doğru giderler. Şemsi'yi bulmakta geç kalmaktan korkarlar. O sırada bir silah sesi ve bir kadın çığlığı duyarlar. Sesin geldiği yere gittiklerinde Atifet'in Şemsi'nin başında ağladığını görürler. Kendini başından vuran Şemsi ölmüştür. Atifet yetişip de onu durduramamıştır. Hepsini birden ağlamaya başlarlar. Evdekiler de sesleri duyup koruya doğru giderler. Mahmure, kadınların ağlaşmalarından yararlanıp aynı silahla kendini

vurur ve Şemsi'nin üzerine yığılır. İki sevgili ölüm halinde kavuşup dudak dudağa gelirler. O sırada Ferhunde ve Sabri de gelir herkes ağlaşır ve bu acıklı durum karşısında fenalaşır. Ferhunde'nin derdi ise Şemsi'nin üzerindeki kızını hala Şemsi'den uzaklaştırmaktır. Muzaffer gördükleri karşısında oradan uzaklaşır.

Sırlar geçmişe gömülür İki sevgili yan yana gömülürler. Atifet ölene kadar onların yanına gidip dualar okur. Diğer dünyada buluşmaları için dua eder ve kendi kötü kaderini bu şekilde hafifletmeye çalışır. Öldüğünde de mezarı Şemsi'nin diğer yanında olacak şekilde yapılır. Ferhunde, çocuğunu Şemsi'ye olan özlemi ile büyütür. Kocasından önce ölür. Evdeki tüm yaşlılar ve Atifet öldüğünde, yalıda Cazibe ve Muzaffer yalnız yaşamaya başlar. Yaşanan olaylar ise ailenin sırrı olarak yeni gelen nesile bile anlatılmadan ölümlerle birlikte gömülür.

TEMALAR

Kadın-Erkek ilişkileri/Sadakatsizlik Romanda bir aile içinde görülen çarpık ilişkiler ana temayı oluşturmaktadır. Yaş farkının çok olduğu ilişkiler ve birbirine denk olmayan çiftler sadakatsizlik, cinsel açlık ve uyumsuzluk ile sonuçlanan olaylar yaşamaktadır. Bu olaylar, romanın geçtiği dönem ve toplum içinde görülen genç kızların, yaşlı erkeklerle evlenmesi durumunun beraberinde getirdiği olumsuzluklardır. Ferruh ve Cazibe, Ferhunde ile Sabri'nin evliliği, Şemsi ve Atifet'in nişanlılığı buna örnektir. Ahlaki bir çözüme söz konusudur.

KARAKTER ANALİZİ

Ferhunde (Bencil)

Karakter Gençlik ve güzellik düşkünü olan Ferhunde, olaylar karşısında ne kocasını, ne çocuklarını düşünmektedir. Her zaman kendi çıkar ve duygularını ön planda tutarak bencil davranır. Ahlaksız davranışları göze çarpar. Atifet'e davranışları da oldukça acımasız ve kötü niyetlidir. Kıskaç, fesat ve kendini beğenmiştir. Olumlu olarak nitelendirilebilecek özellikleri hikâyede pek görülmemektedir.

Aktivite Ferhunde, günlerini evde geçirmektedir. İki çocuktan sonra eşiyile ilişkisini sonlandırmış ve ayrı bir odada kalmaya başlamıştır. Tüm gün güzel, daha genç ve bakımlı görünmek için zaman harcamaktadır. Şemsi'ye aşık olduktan sonra tüm çabası onunla birlikte olabilmek ve onunla aşkını doya doya yaşayabilmektir.

Cinsellik Ferhunde kendinden yirmi yaş büyük kocasıyla erken yaşta evlenmiş ve genç anne olmuştur. Cinsel hayatında doyuma ulaşamamış, o yaşına kadar zevk alamamıştır. Kocasını genç bir erkekle aldatmaya karar verdiğinde duyguları ve algıları açık hale gelir. O dönem Şemsi'den etkilenir. Şehvet, arzu gibi cinsel dürtüleri harekete geçer. Öyle ki Şemsi ile ilk yalnız kalmalarında kendine engel olamayarak ona sarılır ve sorgulamadan onun yüzünü öpüp, emmeye başlar. O saatten sonra tutkuları her şeyin önüne geçer.

ÖRNEK ANILAR

Kıskaç/Bencil Ferhunde kendi aşkını kızının önünde tutuyor ve kıskançlığından kızının ölmesini bile istiyordur. "Ferhunde Hanım, kızının çektiği eziyetleri görmekle seviniyor, o, yalnız kopacak korkunç boralardan önce sessizce kararan havalar gibi günden güne yüzünün çatıklığı artan Şemsi'den korkuyordu. Acaba Çerkez oğlu, kızı kaçırmak için bir plan düzenlemekle mi meşguldü? Bol durmayacak herhalde bir şey yapacaktı. Düşündüğü ne idi? Ne olabilirdi? Ferhunde'yi işte bu merak öldürüyordu."

Acımasız/Kaba Ferhunde, Şemsi'yi Atifet'in göz hapsinden kurtarmak ve ona yaklaşabilmek için kızı krize sokacak şekilde konuşur. Atifet, dış görünümü konusunda oldukça hassastır. "Haspaya bak, halini bilmeden top oyunu için kırmızı kadife kostüm yaptırmış. Bu kıyafetle neye dönmüşsün? Bir kere aynanın önünde baktın mı? Ne erkeğe benziyorsun, ne kadına... İki cinsin arasında tuhaf bir mahlûk olmuşsun. Bu kostümünle at cambazhanesine palyaçoluğa git. Beş on kişiyi güldürerek kadınlığına ancak bu suretle bir şeref temin etmiş olursun."

Bakımlı Ferhunde, yaşını gizlemekte ustalaşmış ve her daim dikkati üzerine çeken bakımlı bir kadındır. "... Her vakit işi yılların yüzünde meydana getirdiği çöküntüleri tamir etmek olduğundan gerçek yaşından yedi-sekiz yaş küçük görünür. Saçlarının ilk aklarını kimseye fark ettirmemekte gerçekten ustalık göstermiştir. Boyaların cilde zararlı olmayan çeşitlerini tanır! Bunların hazırlanmasını

ve kullanımını evin içinde hiçbir kimseye sezdirmez. Yaşlılığın hazımsızlıktan ileri gelen bir çeşit hastalık olduğunu bilir. Midesine dikkat eder, hazmı ağır şeyleri ağzına koymaz, fazla yemez.”

Kendine güvenli Ferhunde, Şemsi onun dikkatini ilk çektiği andan itibaren onu hemen elde edeceğinden şüphe etmez. “Bu ilk parlayıştaki göz karartısı ile işin olmasında aşılamayacak o kadar engeller, zorluklar göremedi. Kendi güzelliğine, çekiciliğine, teşhir kuvvetine o kadar inanıyordu. Bu tecrübesiz genci bir hamlede ebedi olarak kucaklayıvereceğinden şüphe etmiyordu.”

Şemsi (İçe kapanık)

Karakter Şemsi içe kapanık bir delikanlıyken Ferhunde ile ilişkisi başladıktan sonra daha duyarsız ve kırıcı tavırlar içine girmiştir. Atıfet’e karşı söylemleri ve davranışları da bunu göstermektedir. Atıfet’in onun iyiliği için yaptığı fedakârlıklar ve planların karşılığı olarak vefa göstermemiş, onu yok saymaya devam etmiştir. Duygusal olarak zayıf bir erkektir. Aniden sinirlenip birden sakinleştiği söylenebilir.

Aktivite Ferruh Efendi, Muzaffer ile birlikte evlat edindiği Şemsi’yi de okutmuştur. Henüz gireceği resmi iş belli olmadığından yalıda boşta durmaktadır. Futbol, bisiklet, av, nişancılık gibi sporlara heveslidir. Vaktini bunlarla geçirmeye imkân olmadığı zamanlar da bezik, poker, tavla oyunlarına dalmaktadır. Atıfet ile nişanlıdır ve bu sebeple evlat edinilmiş, okutulmuştur. Ama Mahmure’ye âşiktir. Zaman zaman alkol kullanan Şemsi, Ferhunde ile aşk yaşamaya başlayınca cinselliği keşfeder ve kendini şehvet duygularına bırakır.

Cinsellik O yaşına kadar kadınlardan uzak durmuş, herhangi bir yakınlaşması olmamıştır. Romanda geçen tek bir bölümde sadece mastürbasyon yaptığı, hala bakir olduğu anlaşılmaktadır. Ferhunde’nin cüretkar tavrı karşısında cinsel duyguları uyanmıştır ve kimi zamanda annesine çok benzeyen Mahmure’yi hayal ederek Ferhunde ile birlikte olmuş, o anlarda duygularını en üst noktada yaşamıştır. Cinselliğini keşfetmek ona iyi gelmiş, daha canlı ve bakımlı görünmeye başlamıştır. Mahmure ile aşklarının mümkün ve karşılıklı olduğunu anladığında ise kendini ona karşı kirlenmiş hissetmiştir.

ÖRNEK ANILAR

Duyarsız/Kırıcı Yemek masasında Ferhunde yine Atıfet ile atışır. Onun dış görünüşüyle dalga geçer. Şemsi de bu alaylara gülerek katılır ve genç kızın daha da üzülmesine neden olur. “Şemsi ağzındaki lokmayı tabağına püskürtürcesine gülmeye başladı. Bücür kızın yüzü yeşil sarı bir dargınlık rengi aldı. Atıfet göverdükçe Ferhunde’nin neşesi, Şemsi’nin gülmesi artıyordu. Bu yengeç değişmesi sözünün en çok alkışçısı kendi nişanlısı olması bücüre dokundu.”

Asabi “Şemsi, incir çekirdeğini dolduramaz küçük sebeplerden kendi için gücenme vesilesi arayan ve kızdığı zamanlar da sözünü pek sakınmayan çabuk parlar bir gençtir. O çok kere birden parlar ve söner. Bazen bu çabuk parlayışlarla hatırlar kırar, delice şiddetlere kalkışır, sonra pişman olur. Hiddetlenince kendini tutmaya karar verir, fakat sinirlerinin oynamasına dayanamayarak bu kararlarına uyduğu hemen hemen hiç olmamıştır.”

Hasan Ferruh Efendi (Hastalık hastası)

Karakter Ferruh Efendi’nin siyasi hayatında ayağının kaydırılmasından sonra hızlı yaşamı tam tersine dönmüş ve bu durum psikolojisini bozmuştur. Hastalıklara kafayı takmış, kendisinde türlü hastalıklar ortaya çıktığına inanmaya başlamıştır. Oldukça titiz, öncelikli olarak kendini düşünen, ölümden korkan, evhamlı bir karakterdir. Karısının onu aldattığını öğrendikten sonraki tavrı da hırçın ve sert biri olmadığını göstermektedir.

Aktivite Çeşitli memuriyetlikler yapıp terfi aldıktan sonra milletvekilliği de yapan Ferruh Efendi vezirlik için entrika çevirirken ayağı kaydırılır ve bir süre sürgün yaşar. Sonra İstanbul’daki yalısında kimseyle görüşmeme şartıyla gelmesine o dönemin padişahı tarafından izin verilir. Yeni hayatında her gün birçok doktorla görüşen, kendini hasta hisseden ve sağlıklı olmak için oldukça titiz davranan bir tavır içine girer. Eşi öldükten sonra evlendiği genç karısı Cazibe ile yaşı dolayısıyla ilişkisi sınırlı olsa da ona çok düşkündür ve onun isteklerini herkesten daha fazla önemsemektedir. Şiir yazmayı ve okumayı sevmektedir. Konuşmaları bazen şairanedir.

ÖRNEK ANILAR

Kendini düşünen/Sakin Ferruh Efendi ve Sabri Bey, karılarının Muzaffer ve Şemsi'den hamile olduklarını anlarlar. Ferruh Efendi ölüm korkusuyla bu gerçeği bile sakinlikle karşılaması gerektiğini düşünür ve Sabri'ye bu yönde öğüt verir. " Bu gibi şeylerden teessür duyarak vakitsiz eceli kazaya uğramamak için havsalarımızı genişletmekten başka çare yoktur."

Hastalık hastası/Evhamlı Ferruh Efendi sürekli bir hastalığı varmış gibi tedirgin oluyor ve zaman zaman kalbinin durup yeniden atmaya başladığını iddia ediyordur. Doktorlar ona bunun imkânsız olduğunu söylese de Ferruh Efendi'nin bu hallerine alışmışlardır. "Rahat köşesinde, bin kuruntu, vesvese vesilesi arayarak kendine türlü rahatsızlıklar icat eden bu zavallı adam, uşakla birkaç lakırdı ederek bir parça avunmuştu. Yalnız kalınca gene kendini dinlemeye başladı. Gözleri saatte, eli nabzında kaç vurduğunu saniyelerin geçmesiyle ölçmeye başladı. Birden bire beti benzi kül kesildi. Nabzını bulamıyordu. Şiddetli bir korku içinde mindere devrildi."

Nazik Ferruh Efendi sakin ve konuşmasına dikkat eden biridir. "Hasan Ferruh Efendi terbiye ve nezaketçe eski Babıâli usulü terbiyenin benzerleri arasında canlı bir örneği idi. En adi konuşmalarında kullandığı lügatleri, en küçüklere karşı olan alçak gönüllülüğü, tevazuu, bir çoğu yersiz denebilecek saygıları, mübalağalı hareketleri asaletinin birer açık nişanesi idi. Kendini hemen her karşısındakinin kulu, bendesi, hak payı mevkiinde tutar, kendi adamlarına bile 'efendimsiz' lakırdı söylemez, vereceği emirleri rica yollu anlatır."

Atıfet (Mutsuz)

Karakter Atıfet görünüşü dolayısıyla mutsuz, kederli bir karakterdir. Çabasız güzellikleri dolayısıyla evdeki diğer kadınların güzelliklerini ve nişanlısı Şemsi'yi de herkesten kıskanmaktadır. Sivri dillidir ama Ferhunde ve Cazibe ile giriştiği tartışmalarda dış görünüşü ile alay edilince kolay şekilde sindirilmektedir. Mahmure ve Şemsi'ye karşı oldukça iyi niyetlidir. Geri planda kalsa da akıllı ve olayları takip edebilen bir kadındır.

Aktivite Eğitimli olan Atıfet, günlerini güzelleşmek için uğraşmakla geçirir. Türlü kıyafetler giyip, saçını şekilden şekle sokup makyaj yapsa da her seferinde doğal görüntüsünden daha kötü bir görüntü ile karşılaşır. Bu durum onu daha da mutsuz hale getirir. Sık sık ağladığını, yalnız kaldığını ve zayıf bünyesi olduğunu söylemek mümkündür.

ÖRNEK ANILAR

Kederli/Mutsuz Atıfet görünüşü yüzünden oldukça mutsuz ve memnunsuzdur. "... Gizli gizli saatlerce ağlayarak çirkinliğinin yasını tutar. Evdeki öteki kadınların parlak güzellikleri kendini bütün bütün kederlendirir."

Fedakar Atıfet, birlikte mutlu olamayacaklarını ve Şemsi'nin ahlaksız bir yola gittiğini anlayınca fedakarlık yapmış, ondan vazgeçmiş ve Mahmure ile ikisinin birlikteliğini mümkün kılmaya çalışmıştır. Halbuki ona çok aşiktir. " Vücutça öyle küçücük bir kadından umulmaz büyük bir sağlamlıkla gösterdiği o şaşılacak fedakarlığa karşı Şemsi ona bir teşekkür bile etmemiş, Mahmure'ye yazdığı son mektubunda bir ayrılış kelimesi, hatta bir selamcık bile göndermemişti."